

รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร

Doctor of Philosophy in Social Sciences Association
Ramkhamhaeng University

A Management Model of Private Basic Academic Institutes in Bangkok Metropolitan Using Organization Capacity Comparison

ดร.วารภรณ์ แผ่นทอง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร เป็นการวิจัยแบบผสมเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรสามารถกำหนดประเด็นสำคัญได้ คือ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และยึดผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นที่ตั้ง ด้านการจัดการเรียนการสอนสามารถกำหนดประเด็นสำคัญได้ คือ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ที่มงานบริหารเพื่อความเป็นสถาบันทางวิชาการ และการสร้างสรรองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในทางวิชาการ ด้านการนิเทศภายในสามารถกำหนดประเด็นสำคัญได้ คือ วัตถุประสงค์ที่ดีต่อวิชาชีพ มีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ด้านการประเมินผลสามารถกำหนดประเด็นสำคัญได้ คือ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้ตามเป้าประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง การแสวงหาข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด 2) ได้รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร แบบ PRAGMATIC ซึ่งครอบคลุมความเป็นสถาบันด้านวิชาการทั้ง 4 ด้าน 3) รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร แบบ PRAGMATIC และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : สถาบันทางวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร

¹ หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนเพ็ญสมิทธิ์

Abstract

The purposes of this research were to study the academic institutionalization for the private basic education school in Bangkok Metropolis by benchmarking utilization. The findings indicate the following. 1)The results of the academic institutionalization for the private basic education school in Bangkok Metropolis by benchmarking utilization were as follows: curriculum and curriculum management are determined based on the fundamental factors of the participation of all parties involved and focus on learner-centered ability; teaching and learning management is determined based on funding and materials, the administrative team fulfilling its role as an institution and the development of new academic knowledge; internal orientation is determined based on having a positive attitude towards the profession, and being responsible for education management in order to develop the learners' potential; and assessment and evaluation are determined based on developing the learners' potential to achieve the target goal of Educational Reform in the Second Decade, and searching for information that is the most beneficial. 2)The result of the development of the academic institutionalization for the private basic education school in Bangkok Metropolis by benchmarking utilization is to obtain a more PRAGMATIC administrative style covering the four aspects of the role of academic institutions. 3)The academic institutionalization model for the private basic education school in Bangkok Metropolis called PRAGMATIC as a whole, is at a good level.

Keywords : academic institutionalization, Private Basic Academic Institutes, benchmarking utilization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารสถาบันทางวิชาการในโรงเรียนเป็นงานหลักงานหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหารสถาบันทางวิชาการ มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ รู้จักใช้จิตวิทยา ใช้เทคนิคในการปกครองบังคับบัญชา และใช้คุณธรรมประกอบการบริหารสถานศึกษา เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญที่สุดที่ได้ดำเนินนโยบายทางการศึกษาไปปฏิบัติ ความสำเร็จหรือล้มเหลวในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ความหวังอนาคตของผู้เรียนหรือเยาวชนจึงฝากไว้ที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จะเห็นว่าการบริหารสถาบันทางวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทุกๆ ด้าน แม้การศึกษาจะมีหลักสูตรดีเพียงใด หากขาดผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะการบริหารสถาบันทางวิชาการ หลักสูตรเหล่านั้นก็ย่อมไม่เกิดผล การพัฒนาการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายไม่ได้ ถ้าขาดการพัฒนาทักษะการบริหารสถาบันทางวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาคณะบุคคลสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า เป็นผู้ให้ทั้งด้านวิชาการ ด้านความประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

การพัฒนาการบริหารสถาบันทางวิชาการเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งนักศึกษามักจะมองคุณภาพการศึกษาใน 3 มิติ คือ 1) มิติคุณภาพด้านทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงคุณภาพของครู 2) มิติคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน 3) มิติคุณภาพด้านผลผลิต (คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรองรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา

และมัธยมศึกษา, 2550, หน้า 1) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขอบเขตของการบริหาร ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยทั้งหมดนี้มุ่งไปเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุขในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารสถาบันทางวิชาการให้ได้สัมฤทธิ์ผลตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปผู้เรียน หลักสูตร ครู ผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการวัดผลประเมินผล ได้ตามมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 33-34)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในปัจจุบันมีเครื่องมือที่ใช้ในการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร (Benchmarking) ซึ่งที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายหลังจากบริษัท Xerox ใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าจนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัย ในแวดวงการศึกษาเริ่มมีการดำเนินการบ้าง แต่ยังไม่แพร่หลาย ได้แก่ โครงการศึกษาวิธี

การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ด้วยวิธีเทียบเคียงสมรรถนะของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่จัดทำโดยสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และมีสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการจำนวน 31 แห่ง ซึ่งเป็นการกระทำอย่างเปิดเผยและเป็นระบบ โดยเริ่มจากให้แต่ละสถานศึกษาสำรวจความพร้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ ความมุ่งมั่นจริงจังของผู้บริหารระดับสูง ให้การสนับสนุนในการฝึกอบรมจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การสร้างความพร้อมของทีมงาน การสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรสร้างความรู้สึกร่วมกันของการมีส่วนร่วม และเน้นถึงประโยชน์ที่โรงเรียน ครูและนักเรียนจะได้รับ แล้วจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 7 ครั้ง ครั้งที่ 5 และครั้งที่ 6 เป็นการศึกษาดูงาน (Site visit) จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนศึกษานารี กรุงเทพฯ และโรงเรียนปัญญารัตน์ กรุงเทพฯ หลังจากนั้นแต่ละโรงเรียนจัดทำรายงานสรุป วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ที่ได้จากการ Site visit นำแนวทางการเทียบเคียงสมรรถนะมาปรับใช้ พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาของตนเพื่อยกระดับสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ครั้งที่ 7 เป็นการนำเสนอต่อที่ประชุมปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้พัฒนาศักยภาพ/ขีดความสามารถที่แท้จริงของตนในการบริหารจัดการตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มีความรู้

ความเข้าใจในวิธีการทำ Benchmarking ไปใช้ขยายผลเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้นตลอดจนสามารถสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของกระบวนการกับโรงเรียนอื่น ๆ

นอกจากนั้น จากการศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาเอกชนพบว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้ามีหลายวิธี และหากจะมองในแง่การพัฒนาอย่างยั่งยืนแล้ว รูปแบบการบริหารความเป็นสถาบันด้านวิชาการยุคใหม่ โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะสามารถช่วยพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างก้าวกระโดด และเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ด้านการบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่อง เพราะการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กรเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาเอกชนมีความเป็นสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษารวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเป็นการร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษาของตน เพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นตัวอย่าง และเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่

ความเป็นสถาบันที่สมบูรณ์แบบของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานเอกชน

คำถามการวิจัย

1. ความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ในการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร มีลักษณะเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ในการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร มีลักษณะเป็นอย่างไร

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ในการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ในการเทียบเคียงสมรรถนะ

องค์กรครั้งนี้ จะยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) การมีส่วนร่วม (Participation) การกระจายอำนาจ (Decentralization) และความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) ซึ่งในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำ และเป็นผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการปฏิบัติงาน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสร้างให้เกิดความเป็นสถาบันด้านวิชาการ ดังเช่นแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 111); อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 35); ปรีญาพร วงศ์อนันต์โรจน์ (2546, หน้า 2) ที่กล่าวถึงขอบข่ายของเนื้อหาและหลักการที่สร้างให้เกิดความเป็นสถาบันด้านวิชาการให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งขอบข่ายความเป็นสถาบันด้านวิชาการ ดังกล่าวประกอบด้วย 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศภายใน 4) การวัดและการประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 745 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 253 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan, (1970, p.608) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน จำนวน 3 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีภารกิจในการบริหารการศึกษาจำนวนมากในระดับเดียวกัน และเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 2 ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญบางรัก โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี และโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ด้านนโยบาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำแนวทางการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบายการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กรได้ต่อไป

2. รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร สามารถสร้างให้เกิดนโยบายการบริหารสถาบันทางวิชาการใหม่ๆ เพื่อรองรับการก้าวสู่ความเป็นมาตรฐานสากลได้ในอนาคต

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำแนวทางการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ด้านการนำไปปฏิบัติ

1. รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ได้แนวทางในการประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการ และทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาด้านศักยภาพอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง มีทักษะในการทำงานมีความรู้ และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน

3. รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อการกำหนดมาตรฐานในการจัดการศึกษาด้านอื่นๆ เช่น ด้านผู้เรียน และด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร เพื่อสร้างให้เกิดความเป็นมาตรฐานเดียวกันในการจัดการศึกษา

4. ผลการวิจัยจะสามารถเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาเอกชนอื่นๆ นำการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย และการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ครั้งนี้ จะประยุกต์ใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กรของ Tucker (1996) ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) กระบวนการวิจัยเชิงเอกสารความเป็นสถาบันทางวิชาการ 2) กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณความเป็นสถาบันทางวิชาการ ได้แก่ สํารวจความเป็นสถาบันทางวิชาการ การจัดกลุ่มปัจจัย (Factor Analysis) ของความเป็นสถาบันทางวิชาการ 3) เที่ยบเคียงความเป็นสถาบันทางวิชาการ 4) ทำการณศึกษาตัวอย่างที่ดีที่สุด ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต 5) สรุปผลการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ประกอบด้วย 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศภายใน 4) การวัดและการประเมินผล

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 7-8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันนั้น ไม่ว่าจะ เป็นภาครัฐหรือเอกชนผู้บริหารถือเป็นบุคคลหลักที่สำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบทั้งทางด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพสำเร็จ ดังวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

ชนิสรา ศิลาณกิจ (2550, หน้า 4-5) สรุปการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นการบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุกๆด้านเช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรม ในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพและสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้ ซึ่งในการบริหารต้องบริหารตามของข่ายการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่มีขอบข่ายให้ผู้บริหารต้องรับผิดชอบอยู่ 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ที่กล่าวมาการบริหารจะสำเร็จลุล่วงด้วยดีขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบและหลักการบริหารที่ดี เช่น การบริหารตามแนวคิดของ Luther Gulick และ Lyndoll Urwick ที่รวมหลักการบริหารไว้ 9 ประการคือ 1) ความเข้าใจในนโยบาย (policy) 2) การใช้อำนาจในการปฏิบัติงาน (Authority) 3) ความสามารถในการวางแผน (Planning) 4) ความสามารถในการจัดโครงสร้าง (Organizing) 5) ความสามารถในการจัดบุคลากร (Staffing) 6) ความสามารถในการสั่งการเป็นผู้นำ (Directing) 7) การร่วมมือประสานสัมพันธ์ (Coordinating) 8) ความสามารถในการรายงานประเมินผล (Reporting) และ 9) ความสามารถในการควบคุมทรัพยากรการใช้จ่าย (Budgeting)

ถาวร ศรีเกตุ(2551, หน้า 15-18) กล่าวสรุปความหมายของการบริหารโรงเรียนเอกชนว่าเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อการตอบสนอง ความต้องการของบุคคลและเพื่อให้เกิดการพัฒนา ทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรมและคุณธรรมต่างๆเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของประเทศตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนมี 7 ปัจจัยดังนี้ 1) ปรัชญา และ เป้าหมายของโรงเรียน 2) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3) บุคลากร 4) ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน 5) การจัดการบริหาร 6) กิจกรรมนักเรียน และ 7) สมรรถนะผลของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2544, หน้า 14-16) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับ ขอบข่ายและภาระงานของโรงเรียนเอกชนไว้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 งานการบริหารที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ได้แก่การบริหารด้านวิชาการ ประเภทที่ 2 เป็นการบริหารงานที่สนับสนุนงานวิชาการ ได้แก่ การบริหารงานด้านบุคคล ด้านธุรการและการเงิน ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจการนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งการแบ่งแบบนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้กำหนด การบริหารงานโรงเรียนไว้ 4 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งการแบ่งภาระงานในลักษณะนี้ สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ และงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง”

จุฑา เทียนไทย (2551, หน้า 79-80) กล่าวว่า Benchmarking หมายถึง การเปรียบเทียบการทำงาน (Work) รวมถึงวิธีการบริหาร (Service Method) ที่ธุรกิจดำเนินอยู่ กับวิธีการที่ดีที่สุด ในทางปฏิบัติหรือผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ในขณะที่นั้น และการบริหารงานเดิมของตนที่ดีกว่าและที่มีคุณภาพเป็นเยี่ยมมากขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือวิธีการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการที่มีอยู่ โดยนำสิ่งที่เรากำลังทำอยู่ใน

ขณะนี้ไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็งานของเราหรือของผู้อื่นก็ตามและนำแบบอย่างจากสิ่งที่ดีที่สุดนั้น มาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการทำงาน ปรับปรุงการบริการของเราให้ดีขึ้น

สมคิด บางโม (2554) กล่าวความหมายของ Benchmarking ว่าเป็นวิธีการในการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ หรือบริการ และวิธีการปฏิบัติกับองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางธุรกิจ ซึ่งในการทำ Benchmarking ต้องค้นหา Benchmark หรือสิ่งที่ดีที่สุดของเขาเสียก่อนแล้วจึงศึกษาเปรียบเทียบและนำมาประยุกต์เพื่อทำให้ตนเองดีขึ้น และวิธีการดังกล่าวก็ไม่ใช่การลอกเลียนแบบจากผู้อื่น แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้วิธีการปฏิบัติจากผู้อื่นซึ่งเป็นการกระทำอย่างเปิดเผยเป็นระบบ เพื่อที่จะนำวิธีการที่ดีที่สุดมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรของตน

จินตนา จันท์เจริญ (2553, หน้า 42) สรุปการเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร ว่าหมายถึงกระบวนการที่เป็นระบบในการวัดและประเมินผลงานของตนเอง แล้วเทียบเคียงกับงานขององค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าดีที่สุดในสาขาเพื่อสร้างแนวทางการปรับปรุง และพัฒนาสมรรถนะในการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร

2. ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร

3. ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

กิจกรรมการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร (ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 1) มีกิจกรรมการวิจัยดังนี้

1.1 กิจกรรมการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสถาบันทางวิชาการ

1.2 กิจกรรมการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสร้างแบบสอบถามและสำรวจความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 กิจกรรมการวิจัยเชิงปริมาณโดยการจัดกลุ่มปัจจัย (Factor Analysis) ความเป็นสถาบันทางวิชาการ จากข้อมูลความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในกิจกรรมที่ 1.2 เพื่อนำไปเทียบเคียงสมรรถนะองค์กร

1.4 กิจกรรมการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกตความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

1.5 ผู้วิจัยสรุป และนำเสนอผลการศึกษา

2. ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร (ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 2) มีกิจกรรมการวิจัย ดังนี้

2.1 จัดทำร่างรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 นำร่างรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จัดทำขึ้นไปประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาต้นแบบของรูปแบบฯ

2.3 ผู้วิจัยสรุป และนำเสนอผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

2.4 จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

3. ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร (ตอบวัตถุประสงค์ข้อ 3) มีกิจกรรมการวิจัย ดังนี้

3.1 นำรูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จัดทำขึ้นไปประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อหาฉันทามติของรูปแบบฯ

3.2 ผู้วิจัยสรุป และนำเสนอผลการ ศึกษา

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

1. ความเป็นสถาบันทางวิชาการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร โดยใช้การเทียบเคียงสมรรถนะ องค์การ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร สามารถกำหนดประเด็นสำคัญได้ คือ การมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Participation) และยึด ผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นที่ตั้ง (Ability) ด้านการ จัดการเรียนการสอนสามารถกำหนดประเด็น สำคัญได้ คือ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ (Money and Material) ทีมงานบริหารเพื่อ ความเป็นสถาบันทางวิชาการ (Team) และการ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ ในทวิวิชาการ (Creativity) ด้านการนิเทศภายในสามารถกำหนด ประเด็นสำคัญได้ คือ มีเจตคติที่เื้อวิชาชีพ (Attitude) มีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (Responsibility) ด้านการวัด และการประเมินผลสามารถกำหนด ประเด็นสำคัญได้ คือ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้ได้ตามเป้าประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (Goal) การแสวงหาข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด (Information)

2. ได้รูปแบบการบริหารสถาบันทาง วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร แบบ PRAGMATIC ซึ่งครอบคลุม ความเป็นสถาบันด้านวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) การนิเทศ

ภายใน 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การวัด และการประเมินผล

3. รูปแบบการบริหารสถาบันทาง วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนใน เขตกรุงเทพมหานคร แบบ PRAGMATIC และ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถาบันทาง วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมในการนำไป ใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ อยู่ในระดับดี 3 ด้าน โดยด้านเกิดผลสำเร็จตาม เป้าหมายเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาด้านสร้าง การมีส่วนร่วม และด้านถูกต้องตามระเบียบ ส่วน ด้านมีปฏิสัมพันธ์ภาพเชิงกระบวนการ อยู่ในระดับ ค่อนข้างดี ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการพัฒนารูปแบบ การบริหารสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ การเทียบเคียงสมรรถนะองค์การ ครั้งนี้ มีประเด็น ที่น่าสนใจที่จะหยิบยกมาอภิปรายผล คือ ระดับ ความสำคัญของความเป็นสถาบันทางวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขต กรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความ สำคัญอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลง มาด้านการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียน การสอน และด้านการวัดและการประเมินผล ตามลำดับ แต่ระดับของความเป็นสถาบันทาง วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขต

กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความเป็นสถาบันทางวิชาการตามความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับของความเป็นสถาบันทางวิชาการได้ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ ซึ่งพบประเด็นที่น่าสนใจคือ จากปกติในการบริหารสถาบันทางวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จะมีลำดับขั้นตอนในการบริหารสถาบันทางวิชาการเรียงตามลำดับขั้นตอนคือ 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศภายใน 4) การวัดและการประเมินผลตามลำดับ แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครกลับให้ลำดับความสำคัญของการนิเทศภายใน การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล ผลการวิจัยอาจสะท้อนให้เห็นถึงข้อแตกต่างในแง่หลักการของการบริหารสถาบันทางวิชาการกับการปฏิบัติจริง ซึ่งเมื่อตรวจสอบผลการวิจัยที่กล่าวถึงระดับความเป็นสถาบันทางวิชาการตามความเป็นจริงของการบริหารความเป็นสถาบันทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความเป็นสถาบันทางวิชาการตามความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับของความเป็นสถาบันทางวิชาการได้ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล

ด้านการนิเทศภายใน และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ โดยผลการวิจัยที่แสดงความเป็นสถาบันทางวิชาการของการปฏิบัติจริงจะเป็นการย้ำให้เห็นถึงแนวทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้ในการบริหารสถาบันทางวิชาการ กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จะใช้แนวทางในการจัดการศึกษาที่เริ่มต้นจากการตั้งเป้าหมายปลายทางที่ต้องการบรรลุผลในการจัดการเรียนการสอน (Goal Setting) ผ่านทางกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการ หรือที่เรียกว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน ได้แก่ การวัดผลสัมฤทธิ์ หรือการวางระบบในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบผลสะท้อนกลับแบบครบวงจรรอบ (Feedback 360 องศา) ว่าการจัดการเรียนการสอนที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวทางในการบริหารสถาบันทางวิชาการหรือไม่ ซึ่งถ้าการดำเนินการดังกล่าวถูกต้องและไม่ผิดเพี้ยน ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จะได้รับการพัฒนาสูงสุดอย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับ สมยศ นาวิกาน (2551, หน้า294) ที่กล่าวถึงคือ การบริหารโดยมุ่งผลงาน (Management by Results) ว่าเป็นการบริหารที่ช่วยให้ทุกคนเข้าใจขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบได้ดีขึ้น ช่วยให้มีการติดต่อระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้น เพราะได้มีการปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ แผนปฏิบัติงานรวมตลอดถึงความ

ก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ผลงานถูกควบคุมด้วยมาตรฐานการปฏิบัติงาน การประเมินผล การปฏิบัติงานมีหลักเกณฑ์เชื่อถือได้ ช่วยพัฒนาให้ทุกคนสามารถทำงานเต็มความสามารถยิ่งขึ้น ช่วยให้เป้าหมายหลักขององค์กร และวัตถุประสงค์ของหน่วยงานย่อยเชื่อมโยงประสานกันดีขึ้น และช่วยให้หัวหน้ารู้ข่าวความเคลื่อนไหวของการทำงานในระดับล่างได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับความเป็นสถาบันทางวิชาการที่ประกอบไปด้วยการมีลักษณะเป็นหน่วยทางสังคม (Social Entities) การมีเป้าหมาย ที่ชัดเจน (Goal Directed) การมีระบบโครงสร้างของกิจกรรมที่แบ่งแยกอย่างรอบคอบและชัดเจน (Deliberately Structured Activity System) การมีลักษณะของขอบเขตที่สามารถถูกดูตุมุม และเชื่อมโยงกันได้ (Permeable Boundary) และการมีความผูกพันที่ต่อเนื่อง (Continuing Bond)

นอกจากนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ยังเห็นกาฉึกแนวทางของการจัดการศึกษาสมัยเก่าที่มุ่งให้ความสำคัญกับระบบของการวัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเกินไป ซึ่งจัดว่าเป็นการประเมินในมิติเดียว แต่ในทางปฏิบัติ การประเมินผลทางการศึกษาควรมุ่งเน้นที่การประเมินในเชิงกระบวนการจัดการเรียนการสอน หรือในเชิงของกระบวนการบริหารสถาบันทางวิชาการด้วยเครื่องมือที่เรียกว่าการนิเทศภายในเพื่อควบคุมการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล (ประเทืองสังข์นาค, 2549, หน้า 11) ด้วยเครื่องมือที่เรียกว่าการวัดและการประเมินผล สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ในครั้งนี้ ที่พบความสัมพันธ์กันระหว่างระดับความสำคัญของความ

เป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมกับระดับความเป็นสถาบันทางวิชาการตามความเป็นจริงในภาพรวม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับความสำคัญของความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศภายในมีความสัมพันธ์กับระดับความเป็นสถาบันทางวิชาการตามความเป็นจริง ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศภายในตามลำดับ ไม่พบความสัมพันธ์กันระหว่างระดับความสำคัญของความเป็นสถาบันทางวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน ด้านการวัดและการประเมินผล กับ ระดับความเป็นสถาบันทางวิชาการตามความเป็นจริง ด้านการวัดและการประเมินผล เนื่องจากทางผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญกับด้านการวัดและการประเมินผลเป็นเพียงเครื่องมือในการประเมินผลปลายทางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2548, หน้า 6) ที่ว่า การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้น ประกอบด้วยงานหลายๆ ด้าน ซึ่งได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและพัฒนาในส่วนของความเป็นท้องถิ่นให้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรขอสถานศึกษาด้วย นอกจากนี้งานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในขณะเดียวกันกระบวนการวัดประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องใช้วิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงมาก

ยิ่งขึ้น โดยจะเห็นได้ว่าการวัดผลและการประเมินผล เป็นเพียงกระบวนการในการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเท่านั้นและยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ วิจิต บุญเลิศ (2546) ที่พบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่มีความสำคัญ 5 อันดับแรก คือ 1) การจัดทำแผน/โครงการด้านวิชาการประจำปี 2) การร่วมกันวางแผนการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียน 3) การสนับสนุนครูศึกษาหาความรู้ อบรมและศึกษาดูงาน 4) การสนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุอย่างเพียงพอ 5) การร่วมมือกันวางแผนการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2548). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับบริเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546) *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : ลาดพร้าว.
- จินตนา จันท์เจริญ. (2553) *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพ ทั้งองค์การสำหรับโรงเรียนเอกชน วิทยการเทียบเคียงสมรรถนะ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุญ์บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑา เทียนไทย. (2551). *การจัดการมุมมองของนักบริหาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แมครอ-ฮิล.
- ชนิสรา ศิลาณุกิจ. (2550). *หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ถาวร ศรีเกตุ. (2551). *การศึกษากาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- ประเทือง สังข์นาค. (2549). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคนครนายก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546) *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- วิจิต บุญเลิศ. (2546) *ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมคิด บางโม. (2554). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ.2549* กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545) *คู่มือดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2544) *การจัดองค์กรและการบริหารการศึกษา*.
กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เอสดีเพรส.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610
- Tucker, Sue. (1996). *Benchmarking A Guide for Education*. California: Corwin Press.

RETRACTED